

● Narodowy Bank Polski wprowadza do obiegu monety upamiętniające 90. rocznicę Bitwy Warszawskiej:

w dniu 9 sierpnia 2010 r.

o nominale **2 zł** wykonaną stemplem zwykłym ze stopu Nordic Gold,

w dniu 12 sierpnia 2010 r.

o nominale **20 zł** wykonaną stemplem lustrzanym w srebrze (z tampondrukiem rastrowym 3D),

Narodowy Bank Polski

ma wyłączne prawo emitowania znaków
pieniężnych w Polsce.

Oprócz monet i banknotów powszechnego obiegu
NBP emituje także monety i banknoty kolekcjonerskie.

Emisja wartości kolekcjonerskich
stanowi okazję zarówno do upamiętniania
ważnych historycznych rocznic i postaci, jak i do rozwijania
zainteresowań polską kulturą, nauką i tradycją.

Od 1996 roku NBP emituje także
dwuzłotowe monety okolicznościowe
powszechnego obiegu ze stopu Nordic Gold.

Wszystkie monety i banknoty emitowane przez NBP
są prawnym środkiem płatniczym w Polsce.

NBP

Narodowy Bank Polski

monety

MONETY EMISJI 2010 MONETY EMISJI 2010

Informacje o planie emisji
znajdują się na stronie:

www.nbp.pl/monety

Sprzedaż monet kolekcjonerskich emitowanych przez
NBP jest prowadzona wyłącznie w formie aukcji
internetowych w serwisie Kolekcjoner pod adresem:

www.kolekcjoner.nbp.pl

 | KOLEKCJONER

Monety zostały wyprodukowane
w Mennicy Polskiej S.A. w Warszawie.

Skład i druk: Drukarnia NBP

90. rocznica
Bitwy Warszawskiej

90. rocznica Bitwy Warszawskiej

● Bitwa Warszawska w 1920 r. była starciem zbrojnym, które zdecydowało nie tylko o losach wojny, ale i o losach narodu polskiego. Zwycięstwo nad bolszewikami uwolniło także Europę od niebezpieczeństwa narzucenia jej siłą niechcianego systemu społeczno-politycznego.

● W 1920 r. doszło do militarnej konfrontacji Rosji Sowieckiej i Polski. Celem państwa polskiego była likwidacja rządów bolszewickich i zmniejszenie trwającego od stuleci zagrożenia ze strony Rosji. Naczelnik Państwa i Wódz Naczelny Józef Piłsudski zamierzał wyrwać spod jej wpływów także Ukrainę i Litwę. Natomiast zamiarem władz bolszewickich było rozszerzenie rewolucji na Europę, co miała przyspieszyć interwencja Armii Czerwonej.

● Po początkowych sukcesach na Ukrainie wojsko polskie zostało w czerwcu 1920 r. zmuszone do odwrotu pod naporem Armii Czerwonej. Dowództwo sowieckie zamierzało całkowicie rozbić polskich obrońców w rejonie Warszawy i zająć stolicę z marszu.

● Zagrożenie, jakie dla narodu polskiego niosła porażka w walce z najeźdźcą spowodowało, że w obronie Warszawy walczyły nie tylko regularne oddziały, zdziiesiątkowane już w czasie odwrotu, ale też i tysiące ochotników. W Bitwie Warszawskiej uczestniczyło niemal całe społeczeństwo, zarówno bezpośrednio – walcząc z bronią w ręku, jak i pośrednio – wspomagając wojsko zaopatrzeniem, budową umocnień itp.

● Naczelne Dowództwo Wojska Polskiego, dzięki złamaniu sowieckiego szyfru, знаło położenie wojsk przeciwnika i wykorzystało ich rozproszenie. Plan bitwy był wspólnym dziełem Naczelnego Wodza Józefa Piłsudskiego i Szefa Sztabu Generalnego generała Tadeusza Rozwadowskiego. Wpływ na jego powstanie mieli też generał Kazimierz Sosnkowski i francuski generał Maxime Weygand, doradca Szefa Sztabu. Wybrano bardzo ryzykowny plan rozegrania bitwy – postanowiono stoczyć bitwę obronno-zaczną. Główne siły bolszewickie planowano zatrzymać na przedpolach Warszawy, a na prawym skrzydle otworzyć odwody i uderzyć nimi na południową flankę przeciwnika.

● Bitwa Warszawska trwała od 13 do 25 sierpnia 1920 r. i składała się z trzech faz: obrony przedmościa Warszawy i linii Wisły i Wkry (13–15 sierpnia), ofensywy znad Wieprza i wypierania przeciwnika za Narew (16–18 sierpnia), pościgu i próby rozbitcia sowieckiej 4. Armii (19–25 sierpnia).

● Walki w obronie Warszawy, a zwłaszcza te, które toczono pod Radzyminem, zazwyczaj uznaje się za decydujące o klęsce Armii Czerwonej. Do legendy przeszła śmierć jednego z ich uczestników, księdza kapelana Ignacego Skorupki. W rzeczywistości najważniejszym elementem Bitwy Warszawskiej był manewr polegający na skoncentrowaniu najliczniejszych sił nad Wieprzem i rozpoczęciu tam 16 sierpnia kontrofensywy. Dzięki czterokrotnej przewadze liczebnej Polacy z łatwością zmusili bolszewików

do odwrotu. Działania pościgowe zakończyły się 25 sierpnia pod Kolnem, gdzie ostatnie walczące oddziały bolszewickie przekroczyły granicę niemiecką i zostały internowane. Większość sił Armii Czerwonej, bardzo osłabionych, ale nie zniszczonych, wycofała się na wschód, gdzie brała udział w końcowej fazie wojny.

● Straty sowieckie w Bitwie Warszawskiej wyniosły około 25 tysięcy poległych, 60 tysięcy wziętych do niewoli i 5 tysięcy internowanych. Straty Polski: 4,5 tysiąca poległych, 22 tysiące rannych i 10 tysięcy zaginionych, których los w większości do dziś jest niezany.

● W wyniku Bitwy Warszawskiej i następującej po niej bitwy nad Niemnem w październiku 1920 r. zawarto zawieszenie broni. Przypiętowanemu je traktatem pokojowym podpisanym w Rydze w dniu 18 marca 1921 r., który wytyczył polską granicę wschodnią oraz zobowiązał Rosję sowiecką do wypłaty Polsce 25 milionów rubli w złocie oraz zwrotu polskich dóbr kultury wywiezionych w czasie rozbiorów.

● Bezpośredni obserwator Bitwy Warszawskiej, Edgar Vincent lord d'Abernon dołączył ją do listy najważniejszych bitew świata.

Witold Głębowicz
Muzeum Wojska Polskiego w Warszawie

MONETY EMISJI 2010 MONETY EMISJI 2010 MONETY EMISJI 2010 MONETY EMISJI 2010 MONETY EMISJI 2010 MONETY EMISJI 2010 MONETY EMISJI 2010

NOMINAŁ 20 ZŁ

metal Ag 925/1000 oraz farba: różne odcienie bieli, czerwieni, zieleni, niebieskiego, brązu, szarości ■ stempel lustrzany ■ średnica 38,61 mm ■ masa 28,28 g ■ wielkość emisji (nakład) 50.000 szt.

AWERS: Z prawej strony wizerunek orła ustalony dla godła Rzeczypospolitej Polskiej. Pod nim napis: 20 ZŁ. Po lewej stronie orła prostopadłe napis: RZECZPOSPOLITA POLSKA 2010. Z lewej strony, na tle stylizowanego fragmentu mapy, wizerunek twarzy Józefa Piłsudskiego z profilu. U dołu napis: 15.VIII.1920 r. Pod lewą łapą orła znak mennicy: M/W.

REWERS: Z lewej strony napis: 1920. Po jego prawej stronie prostopadłe napis: 90. ROCZNICA BITWY WARSZAWSKIEJ. Z prawej strony stylizowany wizerunek żołnierza polskiego z karabinem, na tle fragmentu obrazu Jerzego Kossaka „Cud nad Wisłą”.

Projektant monety: **GRZEGORZ PFEIFER**

NOMINAŁ 2 ZŁ

metal stop CuAl5Zn5Sn1 ■ stempel zwykły ■ średnica 27,0 mm masa 8,15 g ■ wielkość emisji (nakład) 1.200.000 szt.

AWERS: Wizerunek orła ustalony dla godła Rzeczypospolitej Polskiej. Po bokach orła oznaczenie roku emisji: 20-10, pod orłem napis: ZŁ 2 ZŁ, w otoku napis: RZECZPOSPOLITA POLSKA, poprzedzony oraz zakończony sześcioma perełkami. Pod lewą łapą orła znak mennicy: M/W.

REWERS: Centralnie stylizowany wizerunek słupa granicznego, z godłem państwowym używanym w latach wojny polsko-bolszewickiej. Na jego tle, u dołu, stylizowany wizerunek żołnierza na koniu, trzymającego lancę z proporczykiem. Z lewej strony słupa granicznego napis: EUROPA, z prawej strony wizerunek fragmentu sierpa i młota. Z lewej strony półkolem napis: BITWA WARSZAWSKA 1920. U dołu, z prawej strony, półkolem napis: 90. ROCZNICA.

NA BOKU: ośmiokrotnie powtórzony napis: NBP, co drugi odwrócony o 180 stopni, rozdzielony gwiazdkami.

Projektant awersu: **EWA TYC-KARPIŃSKA**
Projektant rewersu: **GRZEGORZ PFEIFER**